

"Společnost bude poskytovat nevidomým, slabozrakým a jinak zdravotně postiženým občanům služby s cílem usnadnění života, dosažení maximální míry samostatnosti a nezávislosti na pomoci jiných osob a podpory integrace takto postižených klientů do společnosti"

Toto motto vepsala do úvodních preambulí Zakladací listiny naší obecně prospěšné společnosti Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, když v roce 2000 iniciovala založení svých dceřiných organizací. Stali jsme se samostatným právním subjektem, ale toto poslání se stalo a je základním pilířem existence a činnosti TyfloCentra a dodnes jím stále je. To však neznamená, že nabízené služby jsou stejné a neměnné. Naopak – sociální služby musí být flexibilní, musí relativně rychle reagovat na potřeby osob s těžkým postižením zraku a také na stále se měnící a vyvíjející se společenské a životní podmínky.

CO BYLO NA ZAČÁTKU?

Od roku 2001, tedy od počátku naší činnosti jsme poskytovali tyto služby:

- * Výuka obsluhy náročných kompenzačních pomůcek a odborné poradenství včetně doporučování pomůcek při podávání žádosti o příspěvek na pořízení těchto zařízení;
- * Digitalizace textů a tisk v Braillově písmu podle individuálních požadavků klientů;
- * Výuka cizích jazyků;
- * Pořádání nejrůznějších kurzů, např. vaření, jógy, komunikačních dovedností;
- * Podpora volnočasových aktivit včetně sportovní činnosti a to showdownu, tandemové cykloturistiky i pěší turistiky, zvukové střelby;
- * Poskytování specifických informací prostřednictvím Internetových stránek, informačního zpravodaje vydávaného ve všech médiích vhodných pro ZP včetně rozesílání e-mailem;
- * Půjčování některých kompenzačních pomůcek a tandemů;
- * Odstraňování architektonických a dopravních bariér;
- * Propagační činnost směrem k široké veřejnosti.

EVROPSKÉ PROJEKTY

V letech 2003 a 2004 byl realizován evropský projekt Phare s názvem „Zvýšení kvality specifických služeb pro ZP“. Jeho cílem bylo zlepšení všech služeb TC, zvýšení kvalifikace pracovníků, rozšíření internetových stránek, propagace činnosti a také byla realizována studijní cesta pracovníků TyfloCenter - Brna, Ostravy a Olomouce - do Dánska.

Na tento projekt navázal tzv. Globální grant v rámci Operačního programu rozvoje lidských zdrojů financovaný převážně taktéž z EU se stejným názvem. Realizován byl v r. 2006 a 2007. Díky projektu jsme mohli zaměstnat pracovníka pro odstraňování bariér, vytvořit nové stránky TC včetně redakčního systému a opět realizovat celou řadu školení pro naše pracovníky.

PODPORA PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ KLIENTŮ

V roce 2006 byl zahájen evropský projekt na podporu zaměstnatelnosti ZP na střední Moravě, čímž byla odstartována služba podporující snahy klientů při vyhledávání zaměstnání a schopnost uplatnit se na trhu práce.

Do projektu se zapojilo 72 klientů, což bylo podstatně více, než jsme předpokládali. Proběhla celá řada specializovaných kurzů zaměřených na zlepšení informovanosti o pracovním právu, motivační kurzy a kurzy komunikačních dovedností. 15 klientů bylo umístěno na praxi v různých firmách a organizacích, 26 klientům pomohly naše regionální pracovnice najít zaměstnání.

VYTVOŘENÍ REGIONÁLNÍCH STŘEDISEK

Díky výše zmíněnému evropskému projektu jsme v roce 2005 zahájili budování regionálních středisek. V předstihu, na podzim 2005 jsme otevřeli regionální pracoviště v Přerově, v dalším roce v Prostějově, Šumperku a Jeseníku.

V roce 2007 bylo zřízeno regionální středisko i v Olomouci na Kmochově ulici.

Tím jsme vytvořili podmínky pro poskytování některých služeb, zejména podporujících pracovní uplatnění klientů v jednotlivých, zvláště vzdálených místech Olomouckého kraje.

DALŠÍ DVA EVROPSKÉ PROJEKTY

V současné době realizujeme další dva evropské projekty, jejichž cílem je podpora zaměstnávání zájemců se zrakovým hendikepem. První z nich je Individuální projekt řízený Krajským úřadem Olomouckého kraje „Služby sociální rehabilitace zaměřené na podporu zaměstnatelnosti zrakově postižených“. Další je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR s názvem „Komplexní program podpory zaměstnávání osob se zrakovým postižením v Olomouckém Kraji“.

Projekty umožňují realizovat celou řadu inovativních prvků, mezi něž patří i tréninkové zaměstnávání a činnost jobklubů. V rámci jednoho z projektů vzniká internetový portál „Burza práce pro zrakově postižené“.

SOCIOTERAPEUTICKÉ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Tyto činnosti hrají důležitou roli v procesu sociální rehabilitace zrakově postižených. Ve skupině stejně postižených si mohou klienti neformálním způsobem vyměňovat své zkušenosti a poznatky, které jim pak mohou pomoci zvládat náročné situace života se zrakovým hendikepem. K těmto aktivitám patří populárně naučné přednášky, klubová odpoledne, např. klub výtvarných prací, vycházky do okolí, exkurze, turistické výlety, zájezdy a také vícedenní rekondice s turistickým programem, zejména pak zaměřeným na tandemovou cyklistiku. Takovýchto týdenních soustředění jsme uspořádali dosud celkem 9, a to vždy na jiném místě České republiky, jednou i na Slovensku. Kromě cykloturistických akcí rovněž také podporujeme zvukovou střelbu a showdown (aplikovaný stolní tenis). Nevyhýbáme se ani experimentálním aktivitám, např. šplhání na lanech a slaňování, jízdu autem, sjíždění řeky na raftech a dalším outdoorovým aktivitám.

SPOLUPRÁCE

Velmi úzce spolupracujeme s Magistrátem města Olomouce, např. v rámci projektu "Bezbariérová Olomouc", podílíme se na tvorbě komunitního plánu sociálních služeb ve městě Olomouci, spolupracujeme s Krajským úřadem na vytvoření střednědobého plánu sociálních služeb. Časté kontakty máme s Pedagogickou fakultou a Fakultou tělesné kultury UP. Studentům těchto fakult umožňujeme praxi v našem zařízení a ti se pak nezdědka stávají našimi dobrovolníky, kteří pomáhají při nejrůznějších akcích a často také jako piloti na tandemových kolech.

VYTVÁŘENÍ BEZBARIÉROVÉHO PROSTŘEDÍ

K trvalým činnostem TC patří nedílně od samého začátku odstraňování architektonických, dopravních a informačních bariér pro osoby se zrakovým postižením. Naši klienti i širší veřejnost určitě zaznamenali, že v Olomouci a dalších městech Olomouckého kraje se na tomto poli hodně vykonalo. Svědčí o tom poměrně hustá síť orientačních majáčků na nejrůznějších místech nádraží počínaje, přes vchody do kulturních a zdravotnických zařízení i do obchodů a marketů. V poslední době jsme se poradensky podíleli na vybudování systému inteligentních zastávek, připomínkovali jsme úpravy přednádražního prostoru i přestavbu samotného hlavního nádraží v Olomouci, autobusového nádraží v Přerově a celou řadu staveb důležitých komunikací.

PROPAGACE A OSVĚTA, VEŘEJNÁ SBÍRKA

Není pochyb o tom, že osvěta o problematice života lidí se zrakovým hendikepem a propagace činnosti TyfloCentra je naléhavou nutností. Nebude-li se o zrakově postižených ve veřejnosti vědět, nemůžeme ani očekávat, že najdeme porozumění pro naše potřeby. Proto věnujeme této činnosti velkou pozornost. Pořádáme nejrůznější výstavy, prezentace, spolupracujeme s regionálními médii. Již známou a zavedenou akcí je i každoročně pořádaný benefiční koncert s názvem „Bílé tóny“. V minulosti jsme takových koncertů uspořádali již šest a letos se připravujeme na sedmou benefici. V loňském roce jsme zahájili veřejnou sbírku „Pomáháme nevidomým“. Podařilo se nám získat i podporu formou dárcovských DMS, postupně rozmisťujeme na různá místa sbírkové pokladničky. Kromě finančního zdroje má sbírka i výrazný propagační význam.

FINANČNÍ ZDROJE A EKONOMIKA TC

Zajišťování zdrojů financování je součástí ekonomiky TC a závisí na něm chod organizace a vůbec její existence. Je to úkol ne zcela jednoduchý, protože není jednoduchá sociální politika našeho státu, která i přes existenci Zákona o sociálních službách systémově neřeší financování poskytovatelů těchto služeb. Pouze se enormně zvýšily nároky na kvalitu služeb, ještě ovšem více na administrativu, vzdělání pracovníků, ale také schopnost zviditelňování vůči úřadům i veřejnosti. Že se nám to i v náročné situaci daří, svědčí výše uvedené odstavce tohoto článku.

A NAKONEC VIZE DO BUDOUČNA

TyfloCentrum by mělo i do budoucna poskytovat takové služby, které navazují na elementární rehabilitaci a umožňují zrakově postiženým dále rozvíjet získané dovednosti a podporují jejich postupné zapojení do nejrůznějších oblastí života. Bude vždy hodně záležet na poptávce ze strany uživatelů. Ta se bude s vývojem společnosti měnit a to je třeba neustále reflektovat. Měla by se zvyšovat kvalita služeb a profesionalita pracovníků. Určitě by měla pokračovat činnost regionálních středisek, která umožňují poskytovat některé služby blíže ke klientům ve vzdálenějších lokalitách Olomouckého kraje. Bude třeba věnovat stále větší pozornost vnějším vztahům a fundraisingu a z toho důvodu hledat nové metody prosazení se v povědomí institucí, úřadů a veřejnosti. Děkujeme všem, kteří stáli u zrodu TyfloCentra a jakýmkoliv způsobem poskytování sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením v Olomouckém kraji podpořili. Věříme, že i v následující etapě svého působení bude TyfloCentrum stejně prospěšnou institucí jako dosud a že úspěšně zvládne všechny náročné úkoly pro další jeho fungování.

Tak si tedy popřejme, ať se nám i v dalších letech daří, a společně zvládneme i náročná období, podobná tomu, které právě nyní v důsledku ekonomické krize prožíváme.

Jan Příborský